Stuk **2197** (2003-2004) – Nr. 1

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

4 maart 2004

ONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de overeenkomst betreffende de deelname van de Tsjechische Republiek, de Republiek Estland, de Republiek Cyprus, de Republiek Hongarije, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, de Republiek Malta, de Republiek Polen, de Republiek Slovenië en de Slowaakse Republiek aan de Europese Economische Ruimte, de bijlagen A en B en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 14 oktober 2003*

* De tekst van de overeenkomst, met de bijlagen en de slotakte, ligt ter inzage op de Directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement.

INHOUD

Blz.

Memorie van toelichting 3

Voorontwerp van decreet 7

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen 11

Advies van de Raad van State. 15

Ontwerp van decreet 19

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. Algemene toelichting

1. Ontstaan van de overeenkomst

De overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte (EER) werd in 1992 gesloten. Ze voorziet in de deelname van de landen van de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA) aan de Europese Eenheidsmarkt. Thans omvat de EER de 15 EU-lidstaten en de EVA-lidstaten Noorwegen, Liechtenstein en IJsland. De toetreding van nieuwe lidstaten tot de EU maakt een deelname van die nieuwe lidstaten aan de EER noodzakelijk. Artikel 128 van de EER-overeenkomst bepaalt immers dat alle landen die lid worden van de EU, eveneens een aanvraag moeten indienen tot lidmaatschap van de EER.

De daartoe op 9 januari 2003 begonnen onderhandelingen werden in een kort tijdsbestek afgerond. Behalve de deelname van de tien nieuwe lidstaten van de EU aan de EER, betreft dit akkoord ook een aantal andere wijzigingen in de oorspronkelijke EER-overeenkomst, meer bepaald de schrapping van de verwijzingen naar de opgeheven Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS) en de vermelding van Oostenrijk, Finland en Zweden als EU-lidstaten. In de oorspronkelijke EER-overeenkomst waren zij immers nog vermeld als lidstaten van de EVA.

Een aantal regelingen die in de onderhandelingen afgesproken werden, vallen buiten het kader van deze overeenkomst en maken het voorwerp uit van bilaterale overeenkomsten. Toch gaat het om een pakket van afspraken : elke overeenkomst bevat een bepaling die stelt dat de inwerkingtreding afhankelijk is van de gelijktijdige inwerkingtreding van de andere overeenkomsten.

Op 3 juli 2003 werd de overeenkomst tijdens een korte ceremonie op het secretariaat van de EVA in Brussel geparafeerd. Uit de diverse verklaringen, afgelegd in plenaire zitting (vóór de parafering van het akkoord), kan onthouden worden dat zowel langs de zijde van de lidstaten van de EVA als langs de zijde van de Commissie (die voor de EU onderhandelde) een gelijktijdige inwerkingtreding van dit akkoord en het EU-toetredingsverdrag gewenst wordt. Daarmee moet deze dubbele uitbreiding (van EU en EER) op coherente wijze en zonder onnodige storingen kunnen verlopen (zie overigens artikel 6.2 van de overeenkomst en de gemeenschappelijke verklaring hierover, toegevoegd aan de overeenkomst). Diverse delegaties uitten dan ook de wens dat de ratificatieprocedures tijdig zullen afgerond worden.

Een aantal landen kondigde aan verklaringen te willen neerleggen bij de ondertekening. *Liechtenstein* verwees in zijn tussenkomst tijdens de zitting naar haar verklaring over de betrekkingen met de Tsjechische en de Slowaakse republieken, die verwijzen naar de nog niet opgeloste problemen (eigendomsrestitutie wegens confiscaties in het naoorlogse Tsjecho-Slowakije). Als reactie op deze verklaring hebben overigens genoemde republieken ook een verklaring bij het akkoord laten opnemen. De drie delegaties (die hierover overleg pleegden op het niveau van hun respectieve missies bij de EU) lieten allen verstaan verder te willen werken aan een oplossing vóór de ondertekening. *Slovenië* deed ter zitting nog een voorstel van gemeenschappelijke verklaring, over de interpretatie van artikel 5 van het protocol over het financieringsmechanisme : de verdeelsleutel voor het nieuwe financiële instrument doet geen afbreuk aan toekomstige voorstellen inzake verdeelsleutels in het kader van de cohesie- en structuurfondsen van de Gemeenschap. *Cyprus* stelde eveneens nog een gemeenschappelijke verklaring voor betreffende de interpretatie van artikel 126 van de EER-overeenkomst : opschorting van de toepasbaarheid van het *acquis* op het niet door de Cypriotische regering effectief gecontroleerde deel van het grondgebied.

2. Belangrijkste punten tijdens de onderhandelingen

2.1. Financiële bijdrage van de EER-EVA-landen aan de sociaal-economische ontwikkeling van de Unie

De EVA-landen gezamenlijk (in de hoofdovereenkomst), en Noorwegen bijkomend nog eens bilateraal (in een bijgevoegd akkoord), dragen, in het verlengde van het financieel instrument dat al bestond in de EER-overeenkomst, bij tot de vermindering van de sociale en economische verschillen in de uitgebreide interne markt. Deze bijdragen, respectievelijk 600 miljoen euro en 567 miljoen euro worden gespreid over 5 jaar (periode 2004-2009).

Het eerste artikel van het uitbreidingsverdrag geeft aan dat de bepalingen inzake de gemeenschappelijke bijdrage opgenomen worden in een nieuw protocol 38bis bij de EER-overeenkomst. Dit protocol bepaalt dat de financiële bijdrage ten goede komt

aan investerings- en ontwikkelingsprojecten die de vermindering van de economische en sociale verschillen in de EER beogen.

De projecten worden gesitueerd in een aantal prioritaire sectoren : bescherming van het leefmilieu, bevordering van duurzame ontwikkeling, behoud van het Europees cultureel patrimonium, ontwikkeling van human resources (met name in onderwijs, vorming, overheidsadministraties en het onderliggend democratisch weefsel) en de gezondheidssector. De Commissie zal waken over de compatibiliteit van de projecten met de gemeenschapsdoelstellingen.

Gedurende 5 jaar wordt een schijf van 120 miljoen euro voorzien, te rekenen vanaf 1 mei 2004. Voor het beheer van het financieel mechanisme wordt door de EVA-landen een beheerscomité opgericht.

Waar de gezamenlijke bijdrage tegemoet komt aan de lidstaten die genieten van steun in het kader van het cohesiebeleid (de tien nieuwe lidstaten samen met Portugal, Spanje en Griekenland), wordt de Noorse bijdrage enkel gereserveerd voor steun aan de nieuwe lidstaten. De drie huidige cohesielanden nemen gezamenlijk 18,57 % voor hun rekening. Polen kan in de gezamenlijke bijdrage rekenen op 46,80 % van de vooropgestelde subsidiëringen.

Het bereikte resultaat, zowel wat betreft de dubbele bijdrage, als de loopperiode en de verdeelsleutel is een weerspiegeling van :

– de wens om een substantiële bijdrage te bekomen (bij de opmaak van de EER-overeenkomst was van het cohesiebeleid nog geen sprake ; tussen 1999 en 2003 bedroeg de jaarlijkse bijdrage 24 miljoen euro per jaar) ;

– het verzoek van de nieuwe lidstaten om exclusief van de bijdrage te kunnen genieten ;

– de diverse prioritaire domeinen die door de lidstaten en de toetredingslanden naar voor geschoven werden ;

– de verschillende graad van bereidheid van de EER-EVA-landen ;

– de gevoeligheid van bepaalde kandidaat-lidstaten dat de gehanteerde verdeelsleutel precedentswaarde zou hebben voor toekomstige voorstellen binnen het kader van het gemeenschappelijk structuur- en cohesiebeleid (over de gehanteerde verdeelsleutel van het gezamenlijk financieel instrument, voornamelijk gebaseerd op het Bruto Nationaal Product en de bevolking, legde Slovenië trouwens een eenzijdige verklaring in die zin af).

2.2 Behoud van handelsverworvenheden

In de aanverwante bilaterale verdragen met Noorwegen en IJsland werden een aantal taksvrijquotaafspraken gemaakt over de visserij, die na 5 jaar herzien worden. Aan de grondslag hiervan ligt de wens van de toetredende lidstaten, en met name de landen grenzend aan de Baltische Zee, om de toegang tot goedkope vis, die zij vroeger door vrijhandelsakkoorden met Noorwegen en IJsland kenden, te behouden.

2.3 Bilateraal twistpunt tussen Liechtenstein, de Tsjechische Republiek en de Slowaakse Republiek

Het conflict gaat terug op onopgeloste eigendomskwesties tussen Liechtenstein, de Republiek Tsjechië en de Republiek Slowakije voortvloeiend uit de zgn. Benes-decreten van na de Tweede Wereldoorlog, die in 1945 in het voormalige Tsjecho-Slowakije leidden tot verbeurdverklaring zonder compensatie van eigendommen van Liechtensteinse burgers.

Waar deze problematiek initieel opgelost leek door eenzijdige verklaringen van de betrokken landen in de slotakte, zorgde een opstoot van Liechtenstein voor een vertraging in de officiële ondertekening. Vandaar dat de EU-lidstaten en de toetredende landen ondertekenden in Luxemburg op 14 oktober 2003 en de EER-EVA landen pas een kleine maand later, op 11 november 2003 in Vaduz, hun handtekening zetten. Deze ondertekening is wel gebeurd met terugwerkende kracht op 14 oktober 2003.

De initiële verklaringen voor de slotakte van de betrokken landen bleven uiteindelijk toch overeind en bilaterale uitstaande problemen stonden een verdere multilaterale samenwerking niet langer in de weg.

II. Toelichting bij de artikelen

De uitbreidingsovereenkomst van de EER bestaat uit een hoofdakkoord en vier aanverwante akkoorden, die met elkaar verband houden.

Het hoofdakkoord over de deelname van de toetredende landen bepaalt de amendementen op de

oorspronkelijke EER-overeenkomst. De drie EER-EVA-landen hebben ermee ingestemd om dezelfde technische aanpassingen en overgangsperiodes m.b.t. het *acquis communautaire*, zoals die vervat zijn in het EU-toetredingsverdrag, over te nemen. Het betreft vrij factuele aanpassingen die voortvloeien uit de EU-uitbreiding.

Het hoofdakkoord omvat 7 artikelen en 2 bijlagen.

Artikel 1 stelt dat de 10 toetredende landen lid worden van de EER en dat zij vanaf de datum van inwerkingtreding van het akkoord, de regels van de EER overnemen. Volgens paragraaf 3 maken de bijlagen integraal deel uit van het akkoord.

In artikel 2 staan de aanpassingen aan de bestaande EER-overeenkomst en haar protocollen :

– de uitbreiding van de nominatieve lijst van de EER-verdragspartijen ;

– de nominatieve precisering van de drie EER-EVA-partijen ;

– het weglaten van de verwijzing naar de Europese Gemeenschap van Kolen en Staal (EGKS) ;

– de toevoeging van de EU-toetredingsakte d.d. 16 april 2003 ;

– de verwijzing naar nieuwe afspraken inzake het financieel mechanisme zoals opgenomen in protocol 38bis ;

– de opname van 9 nieuwe officiële talen voor de EER-overeenkomst ;

– de aanpassing van het aantal leden van het Gemengd Parlementair Comité van de EER ;

– de expliciete overname van de vrijwaringsclausules van het EU-toetredingsverdrag d.d. 16 april 2003 (algemene economische vrijwaringsclausule, vrijwaring inzake vrij verkeer van werknemers en wegtransport en inzake de interne markt).

Artikel 3 bevat een algemene bepaling waardoor wijzigingen in akten die door de EG-instellingen aangenomen en geïntegreerd worden in de EER-overeenkomst, en die voortkomen uit de toetreding tot de EU van de 10 nieuwe lidstaten, ook geïntegreerd worden in de EER-overeenkomst.

Artikel 4 bevat bepalingen die in de EER-overeenkomst ingevoerd worden en die opgesomd worden in bijlage B.

Artikel 5 bepaalt dat het Gemengd Comité van de EER verantwoordelijk is voor vraagstukken over interpretatie en toepassing van het voorliggend verdrag.

Artikel 6 handelt over de ratificatie van de overeenkomst. Er wordt expliciet vermeld dat de overeenkomst op hetzelfde tijdstip in werking treedt als het EU-toetredingsverdrag. Indien niet alle nieuwe contractuele partijen hun akten van bekrachtiging of goedkeuring van de overeenkomst neergelegd hebben, treedt de overeenkomst in werking voor die staten die wel geratificeerd hebben.

Artikel 7 stelt dat de teksten in de verschillende talen van de verdragsluitende partijen gelijkelijk authentiek zijn en dat het secretariaat-generaal van de Raad van de EU de depositaris is.

Bijlage A bevat de specifiëring van de wijzigingen zoals vermeld in artikel 3.

Bijlage B geeft een opsomming van de wijzigingen zoals vermeld in artikel 4.

III. Procedureverloop en “gemengd karakter” van het Verdrag

De overeenkomst betreffende de deelname van Tsjechië, Estland, Cyprus, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, Slovenië en Slowakije aan de de Europese Economische Ruimte is een “gemengd” verdrag in de zin van artikel 167, § 4, van de Grondwet. De samenwerking in het kader van de EER heeft immers ook betrekking op materies waarvoor naar intern Belgisch grondwettelijk recht de gemeenschappen en de gewesten bevoegd zijn. Tijdens zijn vergadering d.d. 20 mei 2003 legde de Werkgroep “gemengde verdragen” (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), het gemengd karakter vast (bevoegdheden van de federale overheid, de gemeenschappen, de gewesten en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie).

De WGV besliste eveneens dat de ondertekening diende te gebeuren volgens formule 3, dit wil zeggen "één enkele handtekening met volmachten van alle betrokken overheden, in naam van het Koninkrijk België, doch met vermelding van alle betrokken entiteiten onder de handtekening". Dit is

de gebruikelijke formule voor de ondertekening door België van verdragen in EU-verband.

In haar vergadering d.d. 10 oktober 2003 besliste de Vlaamse regering haar goedkeuring te hechten aan de overeenkomst en haar machtiging te verlenen om ze te ondertekenen.

Door een geschil inzake de bilaterale betrekkingen tussen Liechtenstein, enerzijds, en Tsjechië en Slowakije, anderzijds, liep de ondertekening vertraging op. De overeenkomst werd op 14 oktober 2003 in Luxemburg ondertekend door de EU-lidstaten en de 10 toetredende landen. De EVA-lidstaten zetten hun handtekening onder de overeenkomst in Vaduz op 11 november 2003. Die ondertekening vond wel plaats met terugwerkende kracht op 14 oktober 2003.

IV. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)

In zijn advies d.d. 14 januari 2004 sluit het dagelijks bestuur van de SERV zich aan bij het ontwerp van decreet. De Vlaamse sociale partners blijven bereid mee te werken aan de verdere integratie van de toetredende landen.

V. Advies van de Raad van State

In zijn advies d.d. 17 februari 2004 maakte de Raad van State geen opmerkingen.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government,

Patricia CEYSENS

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de overeenkomst betreffende de deelname van
de Tsjechische Republiek, de Republiek Estland, de Republiek Cyprus,
de Republiek Hongarije, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, de Republiek Malta,
de Republiek Polen, de Republiek Slovenië en de Slowaakse Republiek
aan de Europese Economische Ruimte, de bijlagen A en B en de slotakte,
ondertekend in Luxemburg op 14 oktober 2003

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt gemeenschaps- en gewestaangelegenheden.

Artikel 2

De overeenkomst betreffende de deelname van de Tsjechische Republiek, de Republiek Estland, de Republiek Cyprus, de Republiek Hongarije, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, de Republiek Malta, de Republiek Polen, de Republiek Slovenië en de Slowaakse Republiek aan de Europese Economische Ruimte, de bijlagen A en B en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 14 oktober 2003, zullen volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government,

Patricia CEYSENS

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Sterk door overleg
SERV Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Brussel, 14 januari '04
RVP-IT/04-002

Mevrouw Patricia CEYSENS
Vlaams minister van Economie en Buitenl. Beleid
Wetstraat 34-36, Chrysalis, 9de verd.

1040 BRUSSEL

Betreft : Principiële goedkeuring van het ontwerp van decreet houdende instemming met de Overeenkomst betreffende de deelname van Tsjechië, Estland, Cyprus, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, Slovenië en Slowakije aan de Europese Economische Ruimte (EER), ondertekend in Luxemburg op 14 oktober 2003

Mevrouw de minister,

Het Dagelijks Bestuur van de SERV heeft bovenvermelde adviesvraag ontvangen en sluit zich hierbij aan.

De Vlaamse sociale partners blijven bereid mee te werken aan de verdere integratie van de toetredende landen.

In de hoop u hiermee van dienst te zijn geweest, teken ik,

Met de meeste hoogachting,

Pieter Kerremans
Administrateur-generaal

Kopie : Mevr. D. Verstraeten, directeur-generaal Administratie Buitenlands Beleid

Sterk door overleg

SERV

Brussel, 21 januari '04
RVP-IT/04-003

Mevrouw Patricia CEYSENS
Vlaams minister van Economie en Buitenl. Beleid
Wetstraat 34-36, Chrysalis, 9de verd.

1040 BRUSSEL

Betreft : Principiële goedkeuring van het ontwerp van decreet houdende instemming met de Overeenkomst betreffende de deelname van Tsjechië, Estland, Cyprus, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, Slovenië en Slowakije aan de Europese Economische Ruimte (EER), ondertekend in Luxemburg op 14 oktober 2003

Mevrouw de minister,

Bij brief van 14 januari '04 werd u bovenvermeld advies onder voorbehoud overgemaakt.

Wij hebben de eer u te melden dat de raad van de SERV op zijn bijeenkomst van heden dit advies heeft bekrachtigd.

Met de meeste hoogachting,

Pieter Kerremans,
Administrateur-generaal

Kris Peeters,
Voorzitter

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 36.565/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 11 februari 2004 door de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government verzocht haar, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende instemming met de overeenkomst betreffende de deelname van de Tsjechische Republiek, de Republiek Estland, de Republiek Cyprus, de Republiek Hongarije, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, de Republiek Malta, de Republiek Polen, de Republiek Slovenië en de Slowaakse Republiek aan de Europese Economische Ruimte, de bijlagen A en B en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 14 oktober 2003", heeft op 17 februari 2004 het volgende advies gegeven:

Wat de elementen betreft opgesomd in artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, geeft het ontwerp geen aanleiding tot opmerkingen.

36.565/1

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, J. SMETS,	staatsraden,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. VAN NIEUWENHOVE, auditeur.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

G. VERBERCKMOES M. VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt gemeenschaps- en gewestaangelegenheden.

Artikel 2

De overeenkomst betreffende de deelname van de Tsjechische Republiek, de Republiek Estland, de Republiek Cyprus, de Republiek Hongarije, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, de Republiek Malta, de Republiek Polen, de Republiek Slovenië en de Slowaakse Republiek aan de Europese Economische Ruimte, de bijlagen A en B en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 14 oktober 2003, zullen volkomen gevolg hebben.

Brussel, 20 februari 2004.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government,

Patricia CEYSENS